ภาวะผู้นำครูที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการพัฒนาทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 ของนักเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาฬสินธุ์

Teacher Leadership Affecting the Effectiveness of the 21st Century Skill Development of Students in The Secondary Educational Service Office Area Kalasin

ธนูศิลป์ กั้วนามน[1] ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วัฒนา สุวรรณไตรย์[2] ดร.วรกัญญาพิไล แกระหัน[3]
Tanoosin Kuanamon[1] Asst. Prof.Dr.Watana Suwannatrai[2] Dr.Worakanyapilai Kaerahan[3]

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีความมุ่งหมายเพื่อ ศึกษา เปรียบเทียบ หาความสัมพันธ์ หาอำนาจพยากรณ์ และแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำครูที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการพัฒนาทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 ของนักเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาฬสินธุ์ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหาร หัวหน้าฝ่ายวิชาการ และครูผู้สอน รวมทั้งสิ้น 330 คน ปีการศึกษา 2566 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ชนิด 5 ระดับตามวิธีของเรนซิสไลเคอร์ท (Rensis Likert Method) มีค่าอำนาจจำแนก อยู่ระหว่าง 0.592 – 0.886 มีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.963 แบบสอบถามประสิทธิผลการพัฒนาทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 ของนักเรียน มีค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง 0.364 – 0.872 มีค่าความเชื่อมั่น ทั้งฉบับเท่ากับ 0.963 และแบบสัมภาษณ์แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำครูที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการพัฒนาทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 ของผู้เรียน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สถิติการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว F – test ชนิด (One – Way ANOVA) การหาค่าความสัมพันธ์อย่างง่ายของเพียร์สัน (Pearson's Product Moment Correlation) และวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณที่ละขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression Analysis)

ผลการวิจัยพบว่า

1. ภาวะผู้นำครู โดยรวมอยู่ในระดับมาก

2. ประสิทธิผลการพัฒนาทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 ของนักเรียน โดยรวมอยู่ในระดับมาก

3. ภาวะผู้นำครู จำแนกตามสถานภาพ จำแนกตามขนาดของโรงเรียน และประสบการณ์การทำงาน โดยรวมและรายด้าน มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

4. ประสิทธิผลการพัฒนาทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 ของนักเรียน จำแนกตามสถานภาพ และจำแนกตามขนาดของโรงเรียน พบว่า โดยรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน โดยรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกัน

คำสำคัญ: ภาวะผู้นำครู ประสิทธิผลการพัฒนาทักษะแห่งศตวรรษที่ 21

[1]*หลักสูตรครุศาสมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร*

[1]*Master of Education Program in Education Administration Sakon Nakhon Rajabhat University*

[2]*อาจารย์ประจำหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต และหลักสูตรครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร*

[2]*Lecturer Master of Master of Education Program And Doctor of Education in Educational Administration Sakon Nakhon Rajabhat University*

[3]*รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามุกดาหาร*

[3]*Deputy Director of Mukdahan Primary Educational Service Area Office*

*ผู้ติดต่อ, อีเมล์: ธนูศิลป์ กั้วนามน, tktanoosin@gmail.com

รับเมื่อ 12 มีนาคม 2567 แก้ไข 22 พฤษภาคม 2567 ตอบรับ 24 พฤษภาคม 2567

5. ภาวะผู้นำครูมีความสัมพันธ์ทางบวกกับประสิทธิผลการพัฒนาทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 ของนักเรียน (Y) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีความสัมพันธ์ในระดับปานกลาง (r_{xy} = .488)

6. ภาวะผู้นำครูที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการพัฒนาทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 ของผู้เรียน จำนวน 3 ด้าน ที่สามารถพยากรณ์ประสิทธิผลการพัฒนาทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 ของผู้เรียน โดยรวม ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 คือ ด้านการมีความสามารถในการจัดการเรียนรู้ (X_3) และด้านการใช้เทคโนโลยี (X_5) และมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 คือ ด้านการมุ่งพัฒนาผลสัมฤทธิ์ผู้เรียน X_4) โดยสามารถรวมกันพยากรณ์ร้อยละ เท่ากับ 50.10 และมีความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของการพยากรณ์ เท่ากับ ±.30929 สามารถเขียนสมการวิเคราะห์การถดถอยในรูปคะแนนมาตรฐาน ได้ดังนี้ Z' = .431 (Z_3) + .230 (Z_5) + .139 (Z_4)

7. แนวทางในการพัฒนาภาวะผู้นำครูที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการพัฒนาทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 ของนักเรียน ด้านการมีความสามารถในการจัดการเรียนรู้ ครูผู้สอนควรมีการศึกษาดูงาน มีการอบรมเชิงปฏิบัติการสัมมนาเกี่ยวกับการพัฒนาวิชาชีพ ด้านการมุ่งพัฒนาผลสัมฤทธิ์ผู้เรียน ครูผู้สอนต้องติดตามความก้าวหน้าของนักเรียน และผู้บริหารต้องส่งเสริมให้ครูนำเสนอพัฒนาการการเรียนรู้ของนักเรียน ด้านการใช้เทคโนโลยี ควรมีการศึกษา มีการอบรมเชิงปฏิบัติการสัมมนา ส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีของครู ครูต้องเป็นแบบอย่างที่ดีแก่นักเรียน มีการประเมินศักยภาพด้านนวัตกรรมและเทคโนโลยีของครู

ABSTRACT

The purposes of this research were to examine, examine the level of effectiveness in developing 21st–century skills among students, compare teacher leadership, and compare the effectiveness of developing 21st–century skills among students. Additionally, to determine the relationship between teacher leadership and the effectiveness of developing 21st–century skills among students and to identify the predictive power of teacher leadership that influences the effectiveness of developing 21st–century skills among students in The Secondary Educational Service Office Area Kalasin. The sample size which consisting of school administrators, academic heads, and teachers, in the academic year 2023. The tools for data collection were two sets of five – point scale questionnaires, comprising a set of questionnaires on administrators' instructional leadership with the discriminative values ranging from 0.592 to 0.886 and the reliability of 0.963, a set of questionnaires on The Effectiveness of the 21st Century Skill Development of Students with the discriminative values ranging from 0.364 to 0.872 and the reliability of 0.963, and a structured interview form examining the guidelines for developing Teacher Leadership Affecting The Effectiveness of the 21st Century Skill Development of Students in The Secondary Educational Service Office Area Kalasin. Statistics for data analysis were frequency, percentage, mean, standard deviation, t – test Independent Samples, One – Way ANOVA, Pearson's product – moment correlation coefficient, and Stepwise multiple regression analysis.

The findings were as follows:

1. Teacher leadership was overall at a high level.

2. The Effectiveness of the 21st Century Skill Development of Students was overall at a high level.

3. Teacher leadership classified by school size and work experience overall and each aspect was found with statistical significant difference at the .01 level.

4. The Effectiveness of the 21st Century Skill Development of Students classified by status, the sizes of the schools found that both overall and each aspect were significantly different at the .01 level, classified by work experience, overall and each aspect, no different.

5. Teacher leadership and Effectiveness of the 21st Century Skill Development of Students had a positive relationship at the .01 level of significance with the medium level (r_{xy} = .488).

6. Teacher leadership that affect the effectiveness of the 21st Century Skill Development of Students that could predict the effectiveness of the 21st Century Skill Development of Students, as a whole, with statistical significance at the .01 level, namely, the were ability in learning management (X_3), using technology (X_5), were statistically significant at the .05 level. Focusing on developing student achievement (X_4), the predictive power of the aforementioned variables was 50.10 percent with a standard error estimate of ±.30929. The predictive equation could be written in form of standard as

7. Guidelines for developing teacher leadership that affect the effectiveness of the 21st Century Skill Development of Students. In terms of having the ability to manage learning, teachers should join the study tours, attend workshops and seminars on professional development. In terms of focusing on developing student achievement, teachers must be good role models for students. Teachers' potential in innovation and technology should be assessed.

Keywords: Teacher Leadership, Effectiveness of the 21st Century Skill Development

ภูมิหลัง

ทักษะแห่งอนาคตใหม่ในศตวรรษที่ 21 (21st Century Skills) เป็นทักษะที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิตของประชาชนคนไทย ในฐานะการเป็นพลเมืองของโลก ที่มีการดำรงชีวิตท่ามกลางโลกแห่งเทคโนโลยี โลกของเศรษฐกิจและการค้าโลกาภิวัตน์กับเครือข่าย ความสมดุลของสิ่งแวดล้อมและพลังงาน ความเป็นสังคมเมืองประเทศไทยจำเป็นต้องค้นหายุทธศาสตร์ใหม่ในการพัฒนาระบบการศึกษา สอดคล้องกับแนวคิดของ วิจารณ์ พานิช (2556, หน้า 14) ที่กล่าวว่า การศึกษาที่ถูกต้องสำหรับศตวรรษใหม่ ต้องเรียนให้บรรลุทักษะ จากรู้วิชาไปสู่ทักษะในการใช้วิชา เพื่อการดำรงชีวิตในโลกแห่งความเป็นจริง การเรียนจึงต้องเน้นเรียนโดยการลงมือทำ หรือการฝึกฝนนั่นเอง และคนเราต้องฝึกฝนทักษะต่าง ๆ ที่จำเป็นตลอดชีวิต เครื่องมือเสริมสร้างทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 จึงเป็นเครื่องมือสำคัญในการยกระดับการเรียนรู้

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาฬสินธุ์ เป็นหน่วยงานที่อยู่ภายใต้การกำกับดูแลของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีหน้าที่ดำเนินการให้เป็นไปตามอำนาจหน้าที่ ตามมาตรา 37 แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2546

จากเหตุผลข้างต้นผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาเรื่องภาวะผู้นำครูที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการพัฒนาทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 ของนักเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาฬสินธุ์ เพื่อใช้เป็นแนวทางในการช่วยให้ผู้บริหารสถานศึกษา มีโอกาสได้รับการเสริมสร้าง และพัฒนาภาวะผู้นำครู แก่ครูและบุคลากรการศึกษาในโรงเรียน อันจะนำไปสู่การพัฒนาทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 ของนักเรียน ในระดับสถานศึกษา และส่งผลต่อการยกระดับคุณภาพการศึกษาของประเทศต่อไป

คำถามการวิจัย

1. ภาวะผู้นำครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาฬสินธุ์ ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร หัวหน้าฝ่ายวิชาการ และครูผู้สอนอยู่ในระดับใด

2. ประสิทธิผลการพัฒนาทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 ของนักเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาฬสินธุ์ ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร หัวหน้าฝ่ายวิชาการ และครูผู้สอนอยู่ในระดับใด

3. ภาวะผู้นำครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาฬสินธุ์ ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร หัวหน้าฝ่ายวิชาการ และครูผู้สอน จำแนกตามสถานภาพ ประสบการณ์การทำงาน และขนาดของโรงเรียน แตกต่างกันหรือไม่อย่างไร

4. ประสิทธิผลการพัฒนาทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 ของนักเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาฬสินธุ์ ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร หัวหน้าฝ่ายวิชาการ และครูผู้สอน จำแนกตามสถานภาพ ประสบการณ์การทำงาน และขนาดของโรงเรียน แตกต่างกันหรือไม่อย่างไร

5. ภาวะผู้นำครูกับประสิทธิผลการพัฒนาทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 ของนักเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาฬสินธุ์ มีความสัมพันธ์กันหรือไม่ อย่างไร

6. ภาวะผู้นำครูที่มีอำนาจพยากรณ์ประสิทธิผลการพัฒนาทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 ของนักเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาฬสินธุ์ หรือไม่ อย่างไร

7. แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำครูที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการพัฒนาทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 ของนักเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาฬสินธุ์ เป็นอย่างไร

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับภาวะผู้นำครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาฬสินธุ์ ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร หัวหน้าฝ่ายวิชาการ และครูผู้สอน

2. เพื่อศึกษาระดับประสิทธิผลการพัฒนาทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 ของนักเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาฬสินธุ์ ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร หัวหน้าฝ่ายวิชาการ และครูผู้สอน

3. เพื่อเปรียบเทียบภาวะผู้นำครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาฬสินธุ์ ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร หัวหน้าฝ่ายวิชาการ และครูผู้สอน จำแนกตามสถานภาพ ประสบการณ์การทำงาน และขนาดของโรงเรียน

4. เพื่อเปรียบเทียบประสิทธิผลการพัฒนาทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 ของนักเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาฬสินธุ์ ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร หัวหน้าฝ่ายวิชาการ และครูผู้สอน จำแนกตามสถานภาพ ประสบการณ์การทำงาน และขนาดของโรงเรียน

5. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำครูกับประสิทธิผลการพัฒนาทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 ของนักเรียน ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร หัวหน้าฝ่ายวิชาการ และครูผู้สอน ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาฬสินธุ์

6. เพื่อศึกษาอำนาจพยากรณ์ภาวะผู้นำครูที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการพัฒนาทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 ของนักเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาฬสินธุ์

7. เพื่อหาแนวทางพัฒนาภาวะผู้นำครูที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการพัฒนาทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 ของนักเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาฬสินธุ์

วารสารการบริหารการศึกษาและภาวะผู้นำ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

กรอบแนวคิดของการวิจัย

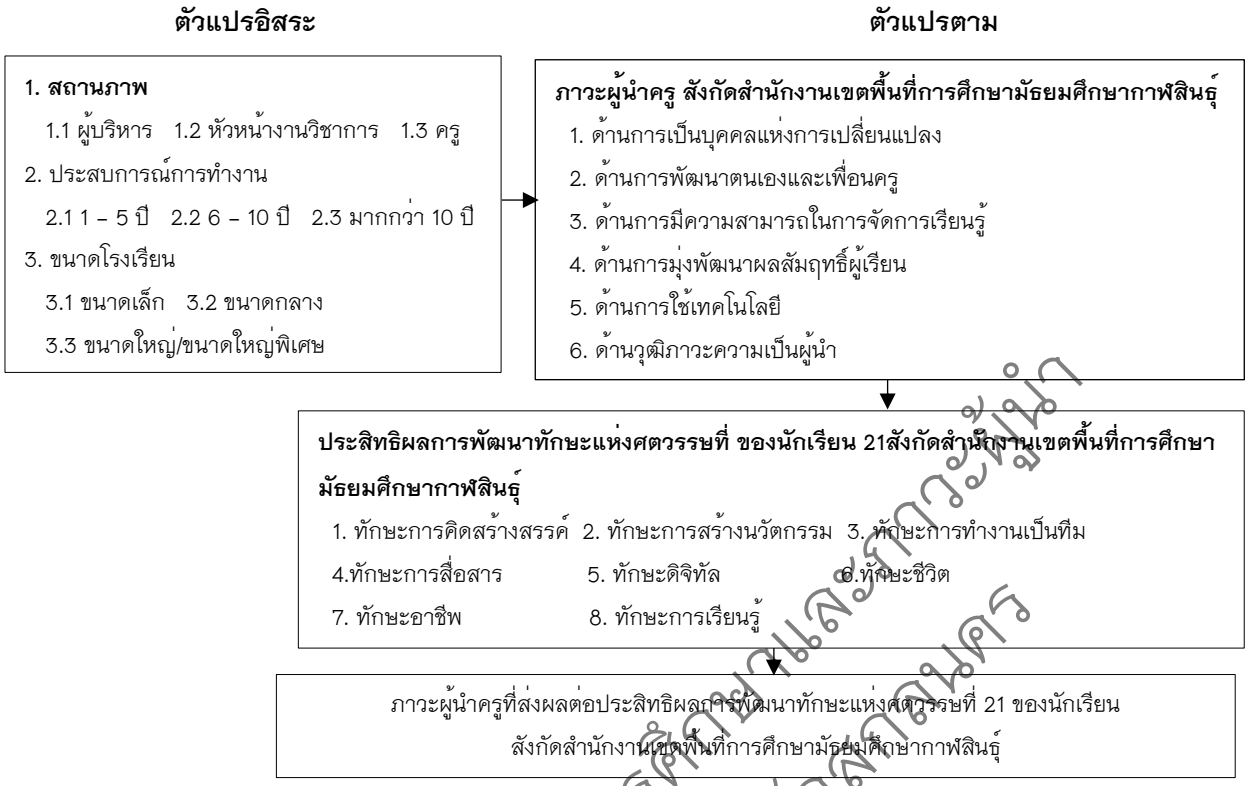

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหาร หัวหน้าฝ่ายวิชาการ และครูผู้สอนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาฬสินธุ์ 55 โรงเรียน ปีการศึกษา 2566 จำแนกเป็น ผู้บริหาร 124 คน หัวหน้าฝ่ายวิชาการ 55 คน และครูผู้สอน 1,704 คน รวมทั้งสิ้น 1,883 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหาร หัวหน้าฝ่ายวิชาการและครูผู้สอนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาฬสินธุ์ 55 โรงเรียน ปีการศึกษา 2566 โดยผู้วิจัยกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างตามตารางกำหนดขนาดของ Krejcie and Morgan (บุญชม ศรีสะอาด, 2553, หน้า 43) ส่วนครูผู้สอนใช้วิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) จาก 55 โรงเรียน ประกอบด้วย ผู้บริหาร 110 คน หัวหน้าฝ่ายวิชาการ 55 คน ครูผู้สอน 165 คน รวมทั้งสิ้น 330 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพ ประสบการณ์ทำงาน และขนาดของโรงเรียน ของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check – List)

ตอนที่ 2 เป็นคำถามเกี่ยวกับภาวะผู้นำครูในโรงเรียน จำนวน 6 องค์ประกอบ ซึ่งมีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ จากระดับความเป็นจริงมากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด ตามลำดับ ประกอบด้วย การเป็นบุคคลแห่งการเปลี่ยนแปลง มีค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง 0.743 – 0.883 มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.962 การพัฒนาตนเองและเพื่อนครู มีค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง 0.732 – 0.865 มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.958

วารสารการบริหารการศึกษาและภาวะผู้นำ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

การมีความสามารถในการจัดการเรียนรู้ มีค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง 0.760 – 0.844 มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.947 การมุ่งพัฒนาผลสัมฤทธิ์ผู้เรียน มีค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง 0.592 – 0.845 มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .951 การใช้เทคโนโลยี ค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง 0.785 – 0.886 มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.936วุฒิภาวะความเป็นผู้นำ ค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง 0.634 – 0.853 มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .922

ตอนที่ 3 เป็นคำถามเกี่ยวกับทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 ของผู้เรียนมี 8 แบบสอบถามเกี่ยวกับประสิทธิผลการพัฒนาทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 ของผู้เรียน ทักษะการคิดสร้างสรรค์มีค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง 0.659 – 0.792 มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .913 แบบสอบถามเกี่ยวกับประสิทธิผลการพัฒนาทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 ของผู้เรียน ทักษะการสร้างนวัตกรรม ด้านครูผู้สอน มีค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง 0.629 –0.872 มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.939 แบบสอบถามเกี่ยวกับประสิทธิผลการพัฒนาทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 ของผู้เรียน ทักษะการทำงานเป็นทีมมีค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง 0.684 – 0.785 มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.920 แบบสอบถามเกี่ยวกับประสิทธิผลการพัฒนาทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 ของผู้เรียน ทักษะการสื่อสารมีค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง 0.664 – 0.834 มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.920 แบบสอบถามเกี่ยวกับประสิทธิผลการพัฒนาทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 ของผู้เรียน ทักษะดิจิทัล มีค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง 0.788 – 0.856 มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.943 แบบสอบถามเกี่ยวกับประสิทธิผลการพัฒนาทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 ของผู้เรียน ทักษะชีวิต มีค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง 0.718 – 0.830 มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.951 แบบสอบถามเกี่ยวกับประสิทธิผลการพัฒนาทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 ของผู้เรียน ทักษะอาชีพ มีค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง 0.532 – 0.737 มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.951 แบบสอบถามเกี่ยวกับประสิทธิผลการพัฒนาทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 ของผู้เรียน ทักษะการเรียนรู้ มีค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง 0.384 – 0.719 มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.863

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยติดต่อขอรับแบบสอบถามคืน จากโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาฬสินธุ์ ตาม วัน เดือน ปี ที่กำหนด เพื่อนำมาวิเคราะห์ข้อมูล เมื่อเก็บข้อมูลได้ครบถ้วนแล้ว ผู้วิจัยนำข้อมูลมาตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม และกระทำคัดเลือกไว้เฉพาะแบบสอบถาม ที่มีความสมบูรณ์ แบบสอบที่สมบูรณ์มาลงรหัสให้คะแนนตามน้ำหนักคะแนน แต่ละข้อและบันทึกข้อมูลลงในคอมพิวเตอร์ วิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมประยุกต์ทางสถิติด้วยคอมพิวเตอร์ นำผลการวิเคราะห์มาทำการวิเคราะห์ข้อมูลตามความมุ่งหมายวิจัยต่อไป

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ใช้สถิติการหาค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เพื่อวิเคราะห์ระดับภาวะผู้นำครูและการพัฒนาทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 ของนักเรียน ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร หัวหน้าฝ่ายวิชาการ และครูผู้สอนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาฬสินธุ์ ใช้สถิติการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว F – test ชนิด (One – Way ANOVA) เพื่อเปรียบเทียบภาวะผู้นำครูและผลการพัฒนาทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 ของนักเรียน ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร หัวหน้าฝ่ายวิชาการ และครูผู้สอน จำแนกตามสถานภาพ ประสบการณ์การทำงาน และขนาดของโรงเรียน ใช้สถิติการหาค่าความสัมพันธ์อย่างง่ายของเพียร์สัน (Pearson’s Product Moment Correlation) ในการวิเคราะห์ภาวะผู้นำครูที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการพัฒนาทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 ของผู้เรียน ใช้วิเคราะห์การถดถอยพหุคูณทีละขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression Analysis) ในการวิเคราะห์อำนาจพยากรณ์ผลการพัฒนาทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 ของนักเรียน

วารสารการบริหารการศึกษาและภาวะผู้นำ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

สรุปผลการวิจัย

ผลการวิจัยเรื่อง ภาวะผู้นำครูที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการพัฒนาทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 ของนักเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาฬสินธุ์ สรุปผล ดังนี้

1. ภาวะผู้นำครู โดยรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด 2 ด้าน ได้แก่ ด้านวุฒิภาวะความเป็นผู้นำ รองลงมาคือ การใช้เทคโนโลยี ส่วนด้านที่เหลืออยู่ในระดับมาก

2. ประสิทธิผลการพัฒนาทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 ของนักเรียน ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร หัวหน้าฝ่ายวิชาการ และครูผู้สอน โดยรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน อยู่ในระดับมากที่สุด จำนวน 1 ด้าน ได้แก่ ทักษะดิจิทัล

3. ภาวะผู้นำครู ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร หัวหน้าฝ่ายวิชาการ และครูผู้สอน จำแนกตามสถานภาพ ขนาดของโรงเรียน และประสบการณ์การทำงาน พบว่า 1) ภาวะผู้นำครู จำแนกตามสถานภาพ โดยรวมและรายด้าน มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 2) ภาวะผู้นำครู จำแนกตามขนาดของโรงเรียนโดยรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และ 3) ภาวะผู้นำครู จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน โดยรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

4. ประสิทธิผลการพัฒนาทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 ของนักเรียน ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร หัวหน้าฝ่ายวิชาการ และครูผู้สอน จำแนกตามสถานภาพ ประสบการณ์การทำงาน และขนาดของโรงเรียน 1) ประสิทธิผลการพัฒนาทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 ของนักเรียน จำแนกตามสถานภาพ พบว่า โดยรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 2) ประสิทธิผลการพัฒนาทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 ของนักเรียน จำแนกตามขนาดโรงเรียน โดยรวมและรายด้าน พบว่า โดยรวม ไม่แตกต่างกัน และ 3) ประสิทธิผลการพัฒนาทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 ของนักเรียน จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน โดยรวม พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

5. ภาวะผู้นำครูมีความสัมพันธ์ทางบวกกับประสิทธิผลการพัฒนาทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 ของนักเรียน (Y) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 (r_{xy} = .488)

6. ภาวะผู้นำครูที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการพัฒนาทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 ของผู้เรียน ที่นำมาวิเคราะห์จำนวน 6 ด้าน พบว่า มีจำนวน 3 ด้าน ที่สามารถพยากรณ์ประสิทธิผลการพัฒนาทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 ของผู้เรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาฬสินธุ์ โดยรวมได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 คือ ด้านการมีความสามารถในการจัดการเรียนรู้ และด้านการใช้เทคโนโลยี และมีมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 คือ ด้านการมุ่งพัฒนาผลสัมฤทธิ์ผู้เรียน ตัวแปรที่มีอำนาจพยากรณ์ที่ดีที่สุด ด้านการมีความสามารถในการจัดการเรียนรู้ (X_3) โดยมีค่าสัมประสิทธิ์ของการพยากรณ์ เท่ากับ .431 สามารถร่วมกันพยากรณ์ประสิทธิผลการพัฒนาทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 ของผู้เรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาฬสินธุ์ เท่ากับ 50.10 และมีความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของการพยากรณ์ เท่ากับ ±.30929 สามารถเขียนสมการวิเคราะห์การถดถอยในรูปคะแนนมาตรฐาน ได้ดังนี้

$Z' = .431 (Z_3) + .230 (Z_5) + .139 (Z_4)$

7. แนวทางในการพัฒนาภาวะผู้นำครูที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการพัฒนาทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 ของนักเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาฬสินธุ์ มีดังนี้ 1) ด้านการมีความสามารถในการจัดการเรียนรู้ ครูผู้สอนควรมีการศึกษาดูงานในองค์กรที่มีการปฏิบัติที่เป็นเลิศในด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในโรงเรียน 2) ด้านการมุ่งพัฒนาผลสัมฤทธิ์ผู้เรียน ครูผู้สอนต้องติดตามความก้าวหน้าของนักเรียน และ ผู้บริหารต้องส่งเสริมให้ครูนำเสนอพัฒนากรการเรียนรู้ของนักเรียน และ 3) ด้านการใช้เทคโนโลยี ควรมีการศึกษาดูงานในองค์กรที่มีการปฏิบัติที่เป็นเลิศในด้านการใช้เทคโนโลยี ที่มีประสิทธิภาพ รวมทั้งมีการอบรมเชิงปฏิบัติการสัมมนา

วารสารการบริหารการศึกษาและภาวะผู้นำ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

อภิปรายผลการวิจัย

1. ภาวะผู้นำครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาฬสินธุ์ ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร หัวหน้าฝ่ายวิชาการ และครูผู้สอน โดยรวม อยู่ในระดับมาก อาจเป็นเพราะครูจะต้องเป็นแบบอย่างที่ดีแก่นักเรียน และเพื่อนร่วมงาน ทั้งในเรื่องของทักษะทางด้านวิชาการ และการใช้นวัตกรรมเทคโนโลยีต่าง ๆ เพื่อให้พัฒนาทักษะของนักเรียนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะครูจะต้องเป็นแบบอย่างที่ดีแก่นักเรียน และเพื่อนร่วมงาน ทั้งในเรื่องของทักษะทางด้านวิชาการ และการใช้นวัตกรรมเทคโนโลยีต่าง ๆ เพื่อให้พัฒนาทักษะของนักเรียนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับ งานวิจัยของ รินนา ราชชารี (2559, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อภาวะผู้นำครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ พบว่า 1) ความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอนที่มีต่อปัจจัยที่ส่งผลต่อภาวะผู้นำครูและระดับภาวะผู้นำครูโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

2. ประสิทธิผลการพัฒนาทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 ของนักเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาฬสินธุ์ ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร หัวหน้าฝ่ายวิชาการ และครูผู้สอน โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน อยู่ในระดับมากที่สุด จำนวน 1 ด้าน ได้แก่ ทักษะดิจิทัล ด้านทักษะการสร้างนวัตกรรม และทักษะการทำงานเป็นทีม มีความคิดเห็นในระดับมากตามลำดับ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ครูผู้สอนมีความรู้ความเข้าใจและพัฒนาตนเองเกี่ยวกับการสร้างนวัตกรรมการเรียนรู้ และการใช้เทคโนโลยีอย่างต่อเนื่อง อีกทั้งได้รับการสนับสนุนและส่งเสริมจากการมีส่วนร่วมในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างกันผ่านกระบวนการ PLC ทำให้บุคลากรจัดบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้ จัดเตรียมเลือกใช้สื่อให้เหมาะสมกับกิจกรรม นำภูมิปัญญาท้องถิ่นและเทคโนโลยีที่เหมาะสมมาประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนรู้ เปิดโอกาสให้นักเรียนเข้าถึงสื่อเทคโนโลยีใหม่ ๆ สอดคล้องกับงานวิจัยของ สมสกุล เทพประทุน (2561, บทคัดย่อ) ที่กล่าวว่า แนวทางการพัฒนาทักษะในศตวรรษที่ 21 ของผู้เรียนในสถานศึกษานำร่องลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ ผู้บริหารและครู พัฒนาการเรียนการสอน ถ่ายทอดความรู้ตามแนวคิดของการเรียนรู้สมัยใหม่ สร้างศักยภาพให้ผู้เรียน ชี้แนะการเรียนรู้ในลักษณะของผู้ให้คำปรึกษา อีกทั้งยังเสริมสร้างปฏิสัมพันธ์กับผู้เรียนนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการเรียนการสอน ส่งเสริม การคิดอย่างสร้างสรรค์ คิดวิเคราะห์ คิดด้วยเหตุผล มีวิจารณญาณในการแก้ปัญหาและพัฒนาตนเอง ผู้เรียนได้เสริมและสร้างทักษะในศตวรรษที่ 21 ทั้ง 3 ทักษะ คือ ทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรม ทักษะสารสนเทศ สื่อและเทคโนโลยี และทักษะชีวิต และอาชีพ อย่างแท้จริง

3. ภาวะผู้นำครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาฬสินธุ์ ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร หัวหน้าฝ่ายวิชาการและครูผู้สอน จำแนกตามสถานภาพการดำรงตำแหน่ง ขนาดของโรงเรียน และประสบการณ์การทำงาน พบว่า

3.1 ภาวะผู้นำครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาฬสินธุ์ ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร หัวหน้าฝ่ายวิชาการ และครูผู้สอน จำแนกตามสถานภาพ โดยรวมและรายด้าน มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ผู้บริหาร มีความเห็นมากกกว่าหัวหน้าฝ่ายวิชาการ และครูผู้สอน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนหัวหน้าฝ่ายวิชาการ มีความเห็นมากกว่า ครูผู้สอน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากสถานภาพที่แตกต่างกันส่งผลให้มุมมองในการพัฒนาภาวะผู้นำครูแตกต่างกัน ผู้บริหารย่อมมีความคาดหวังในตัวครูผู้สอนที่เป็นผู้ใต้บังคับบัญชาในการปฏิบัติหน้าที่ที่ส่งเสริมศักยภาพหรือพัฒนาทักษะการเรียนรู้ของนักเรียน สอดคล้องกับงานวิจัยของ สุชาติ พันธ์ก้อม (2564, บทคัดย่อ) ที่ได้ศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของครูที่ส่งผลต่อความเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22 ที่พบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของครูตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอน จำแนกตามสถานภาพการดำรงตำแหน่ง โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

3.2 ภาวะผู้นำครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาฬสินธุ์ ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร หัวหน้าฝ่ายวิชาการ และครูผู้สอน จำแนกตามขนาดของโรงเรียนโดยรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และรายด้าน แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ได้แก่ ด้านการเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ และด้านการพัฒนาตนเองและเพื่อนร่วมงาน ด้านการเป็นบุคคลแห่งการเปลี่ยนแปลง พบว่า ครูและบุคลากรในโรงเรียนขนาดเล็กมีความเห็นมากกว่าครูและบุคลากรในโรงเรียนขนาดกลาง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนคู่อื่นไม่ต่างกัน ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากบริบทของโรงเรียนที่แตกต่างกัน แม้ว่าภาระงานหลักของครูโดนทั่วไปจะเหมือนกัน แต่ในบริบทของโรงเรียนขนาดเล็กที่บุคลากรอย่างมีไม่เพียงพอ ความคาดหวังถึงการพัฒนาตนเอง และการมีส่วนร่วมในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาย่อมมีมากกว่าโรงเรียนขนาดใหญ่ สอดคล้องกับงานวิจัยของ ชำนาญ แดงท่าขาม (2559, บทคัดย่อ) ที่ได้ศึกษาภาวะผู้นำของครูในศตวรรษที่ 21 ในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายโสธร เขต 2 พบว่า ขนาดของโรงเรียนมีภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 โดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสาคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3.3 ภาวะผู้นำครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาฬสินธุ์ ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร หัวหน้าฝ่ายวิชาการ และครูผู้สอน จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน โดยรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 คือ ด้านการเป็นบุคคลแห่งการเปลี่ยนแปลง ด้านการพัฒนาตนเองและเพื่อนร่วมงาน และด้านการมุ่งพัฒนาผลสัมฤทธิ์ผู้เรียน เมื่อพิจารณาเป็นรายคู่ โดยรวมและรายด้าน คือ ด้านการเป็นบุคคลแห่งการเปลี่ยนแปลง ด้านการพัฒนาตนเองและเพื่อนร่วมงาน และด้านการมุ่งพัฒนาผลสัมฤทธิ์ผู้เรียน พบว่า ผู้บริหาร หัวหน้าฝ่ายวิชาการ ครูผู้สอน ที่มีประสบการณ์การทำงานน้อยกว่า 10 ปี มีความเห็นน้อยกว่า ผู้บริหาร หัวหน้าฝ่ายวิชาการ ครูผู้สอน ที่มีประสบการณ์การทำงานมากกว่า 10 ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนคู่อื่นไม่ต่างกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของ ศิรินันท์ ทองป้อง (2564, บทคัดย่อ) ที่กล่าวว่า ภาวะผู้นำครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร หัวหน้าฝ่ายวิชาการและครูผู้สอนที่มีประสบการณ์การทำงานแตกต่างกัน โดยรวมมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

4. ประสิทธิผลการพัฒนาทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 ของนักเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาฬสินธุ์ ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร หัวหน้าฝ่ายวิชาการ และครูผู้สอน จำแนกตามสถานภาพ ประสบการณ์การทำงาน และขนาดของโรงเรียน

4.1 ประสิทธิผลการพัฒนาทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 ของนักเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาฬสินธุ์ ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร หัวหน้าฝ่ายวิชาการ และครูผู้สอน จำแนกตามสถานภาพ พบว่า โดยรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทักษะการคิดสร้างสรรค์ และทักษะการทำงานเป็นทีม พบว่า ผู้บริหาร มีความคิดเห็นมากกว่า ครูผู้สอน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนคู่อื่นไม่ต่างกัน ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากสถานภาพที่แตกต่างกันส่งผลให้มุมมองในการพัฒนาทักษะการเรียนรู้ของนักเรียนแตกต่างกัน ผู้บริหารย่อมมีความคาดหวังในตัวครูผู้สอนที่เป็นผู้ใต้บังคับบัญชาในการปฏิบัติหน้าที่ที่ส่งเสริมศักยภาพหรือพัฒนาทักษะการเรียนรู้ของนักเรียนให้ประสบผลสำเร็จบรรลุเป้าประสงค์ หรือนโยบายของหน่วยงานการศึกษาในระดับสูง แต่ครูผู้สอนหรือหัวหน้าวิชาการที่เป็นผู้ลงมือปฏิบัติอาจจมีมุมมอง หรือ การปฏิบัติที่เกิดจากสภาพจริงในนักเรียนหรือเข้าถึงสภาพจริงมากกว่าผู้บริหาร

4.2 ประสิทธิผลการพัฒนาทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 ของนักเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาฬสินธุ์ ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร หัวหน้าฝ่ายวิชาการ และครูผู้สอน จำแนกตามขนาดโรงเรียนโดยรวมและรายด้าน พบว่า โดยรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทักษะการคิดสร้างสรรค์

และทักษะการสร้างนวัตกรรม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนทักษะการทำงานเป็นทีม และทักษะการสื่อสาร แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากบริบทของโรงเรียนที่แตกต่างกัน แม้ว่าภาระงานหลักของครูโดนทั่วไปจะเหมือนกัน แต่ในบริบทของโรงเรียนขนาดเล็กที่บุคลากร และสื่อวัสดุอุปกรณ์มีไม่เพียงพอ การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมและพัฒนาทักษะการเรียนรู้ของนักเรียนย่อมมีความแตกต่างกัน สอดคล้องกับงานวิจัย ของนิรมล เตชณัชถิรกุล (2561, บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัย เรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำครูและประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 21 ที่กล่าวว่า ประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการจำแนกตามขนาดของโรงเรียน โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

4.3 ประสิทธิผลการพัฒนาทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 ของนักเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาฬสินธุ์ ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร หัวหน้าฝ่ายวิชาการ และครูผู้สอน จำแนกตามประสบการณ์การทำงานโดยรวม พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนทักษะการคิดสร้างสรรค์ พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะครูที่มีประสบการณ์ในการสอนมานานย่อมมีเทคนิควิธีการ การคุมชั้นเรียน และรูปแบบการจัดกิจกรรมที่แตกต่าง หลากหลายมากกว่าครูที่รับราชการใหม่ ๆ มีแนวทางในการแก้ปัญหาที่แตกต่างและหลากหลายเมื่อเผชิญกับสภาพปัญหาในชั้นเรียน สอดคล้องกับงานวิจัย ของนิรมล เตชณัชถิรกุล (2561, บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัย เรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำครูและประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 21 ที่กล่าวว่า ประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการจำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

5. ภาวะผู้นำครูมีความสัมพันธ์ทางบวกกับประสิทธิผลการพัฒนาทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาฬสินธุ์ (Y) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 (r_{xy} = .488) นั่นหมายความว่า ครู บุคลากรทางการศึกษา องค์การทางการศึกษา ต้องปรับตัวให้เป็น บุคคลแห่งการเรียนรู้ มีความรู้ ประสบการณ์และก้าวทันสถานการณ์โลก เป็นผู้มองกว้าง คิดไกลใฝ่รู้จัดระบบการเรียนการสอน โดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ยึดพื้นฐานความรู้ ความสามารถ ความสนใจ และความต้องการของผู้เรียนเป็นหลัก ครูในอนาคตจึงต้องมีมาตรฐานคุณภาพในระดับครูมืออาชีพที่ได้รับการยอมรับจากสังคมในระดับสูง ดั้งนั้น ครูต้องเตรียมพร้อมสำหรับสังคมยุคใหม่ โดยเฉพาะบทบาทในด้านการจัดการความรู้ การออกแบบความรู้ การพัฒนาสังคม การพัฒนา ประเทศชาติ และการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมแก่บุคคลในชาติ พร้อมที่จะครองตนอยู่ในสังคมได้ อย่างมีความรู้ มีคุณธรรม และมีความสุข สอดคล้องกับงานวิจัยของวีระยุทธ แสงไชย (2564, บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ภาวะผู้นำครูที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 พบว่า ภาวะผู้นำครูกับประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน โดยรวมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีความสัมพันธ์ระดับสูง

6. ภาวะผู้นำครูที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการพัฒนาทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 ของผู้เรียน ที่นำมาวิเคราะห์ จำนวน 6 ด้าน พบว่า มีจำนวน 3 ด้าน ที่สามารถพยากรณ์ประสิทธิผลการพัฒนาทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 ของผู้เรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาฬสินธุ์ โดยรวม ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 คือ ด้านการมีความสามารถในการจัดการเรียนรู้ และด้านการใช้เทคโนโลยี และมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 คือ ด้านการมุ่งพัฒนาผลสัมฤทธิ์ผู้เรียน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของณัฐพล ปิ่นทอง (2564, บทคัดย่อ) ที่กล่าวว่า ภาวะผู้นำครูในยุคการศึกษา 4.0 มี 5 องค์ประกอบ คือ 1) การส่งเสริมผู้เรียนให้ผลิตนวัตกรรม 2) การทำงานเป็นทีม 3) การพัฒนาผู้เรียนให้เกิดทักษะในศตวรรษที่ 21 4) ความสามารถใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ และ 5) ความสามารถบูรณาการจัดการเรียนการสอน ผลการตรวจสอบพบว่าทุกองค์ประกอบ มีค่าความสอดคล้องอยู่ระหว่าง 0.6 – 1.0 ในส่วนแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำครูในยุคการศึกษา 4.0 มีองค์ประกอบ ดังนี้ 1) หลักการ/แนวคิด 2) วัตถุประสงค์ 3) กระบวนการพัฒนา

แบ่งเป็น 5 ส่วน คือ 3.1) การศึกษาความต้องการจำเป็น 3.2) การวางแผนการพัฒนา 3.3) การดำเนินการพัฒนาและการติดตามประเมินผล 3.4) การปรับปรุงแก้ไขและพัฒนา 3.5) การรายงานผล และ 4) เงื่อนไขความสำเร็จ ผลการตรวจสอบแนวทางฯพบว่า องค์ประกอบทั้ง 4 มีความเหมาะสมและมีความเป็นไปได้ อยู่ในระดับมากที่สุด

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 จากผลการวิจัยเรื่อง ภาวะผู้นำครูที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการพัฒนาทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 ของนักเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาฬสินธุ์ เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยของทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนที่มีลำดับน้อย คือทักษะชีวิต ทักษะอาชีพ และทักษะการเรียนรู้ สถานศึกษา ครู รวมถึงผู้ปกครองควรร่วมมือกันในการส่งเสริมและพัฒนาทักษะดังกล่าว

1.2 ผู้บริหารควรศึกษาแนวทางการพัฒนาการศึกษาในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนอย่างมีประสิทธิภาพสอดคล้องกับการเรียนการสอนในยุคของศตวรรษที่ 21 อย่างจริงจัง

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัย ครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาวิจัยเรื่อง ภาวะผู้นำครูที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการพัฒนาทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนเพื่อยกระดับการพัฒนาทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา

2.2 ควรนำภาวะผู้นำครูและประสิทธิผลการพัฒนาทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนไปทำการวิจัยในรูปแบบการวิจัยเชิงปฏิบัติการ เพื่อแก้ปัญหาและพัฒนาภาวะผู้นำครูและประสิทธิผล

เอกสารอ้างอิง

ชำนาญ แดงท่าขาม. (2559). *ภาวะผู้นำของครูในศตวรรษที่ 21 ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายโสธร เขต 2.* วิทยานิพนธ์ ค.ม. อุบลราชธานี: มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.

ณัฐพล ปิ่นทอง. (2562). การสังเคราะห์องค์ประกอบและแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำครูในยุคการศึกษา 4.0. *Educational Journal,* 5(1), 55.

นิรมล เตชณัชถิรกุล. (2561). *ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำครูและประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 21.* วิทยานิพนธ์ ค.ม. สกลนคร: มหาวิทยาราชภัฏสกลนคร.

บุญชม ศรีสะอาด. (2553). *การวิจัยเบื้องต้น.* (พิมพ์ครั้งที่ 8). กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.

รินนา ราชชารี. (2559). *ปัจจัยที่ส่งผลต่อภาวะผู้นำครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ.* วิทยานิพนธ์ ค.ม. สกลนคร: มหาวิทยาลัยราชภัฏ สกลนคร.

วิจารณ์ พานิช. (2551). *การจัดการเรียนในศตวรรษที่ 21.* เข้าถึงได้จาก http://www.thaiall.com/km/indexo.html. สืบค้นเมื่อวันที่ 1 มีนาคม 2566.

_____. (2556). *ครูเพื่อศิษย์สร้างห้องเรียนกลับทาง.* (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: มูลนิธิสยามกัมมาจล.

ศิรินันท์ ทองป้อง. (2564). *ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำครูและประสิทธิผลงานวิชาการ ในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ.* วิทยานิพนธ์ ค.ม. สกลนคร: มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.